

Kahden laukkurin oikeustaistelu

Kuten tunnettua, monet karjalaiset laukkukauppi-
aat jäivät vaurastuttuaan pysyvästi maahamme ja pe-
rustivat oman liikkeen. Kauppaluvan saaminen oli kui-
tenkin usein melkein kiven alla. Seuraavassa kirjoituk-
sessa saamme seurata kahden vienankarjalaisen kaup-
piaan taistelua kauppa-oikeuksiansa puolesta Ruoveden
kuntaa vastaan. Ruoveteläinen kotiseutumies Oiva
H e r n e s n i e m i on seurannut jutun eri vaiheita
pitäjän kuntakokousten pöytäkirjoista.

Oheinen kirjoitus on lyhennelmä Hernesniemen ar-
tikelistä 'Ruoveden kunta ei sietänyt laukkuryssiä'. Se
ilmestyi Ruovesi-lehdessä elokuun 15. p:nä 1961.

Hyvin mielenkiintoista on jo yksistään kuntakokousten pöy-
täkirjojen välityksellä seurata kahden vienankarjalaisen kaup-
piaan F.K. Tichanoffin ja Wasili Tichanoffin taistelua kaup-
paoikeuksiansa puolesta Ruoveden kuntaa ja luultavasti myös
seurakuntaa vastaan. Kauppaluvan saaminen oli usein kiven
takana, mutta mainitut Tichanoffit ovat olleet tavallista sit-
keämpää tekoa, koskapa ovat jaksaneet yhä uudestaan vaa-
tia oikeuksia itselleen ja nähtävästi vetäneet pitemmän kor-
ren. Mutta seurataanpa juttua alusta lähtien.

Vuonna 1881 pyysi Argankelin kuvernementista kotoisin ole-
va talonpoika F.K. Tichanoff maakauppa-oikeuksia. Hänen
tarkoituksenaan oli perustaa kauppa Pohjoislahden kylään
Makkosen maalle.

Kuntakokous asettui pyyntöön nähden kielteiselle kannal-
le, joskin monet kokouksessa olleista korottivat äänensä Tic-
hanoffin puolesta. Äänestyksessä kielteinen kanta voitti ää-
nin 434—133. Epäävän päätöksen perusteluissa todettiin mm.,
että Ruovedellä, jonka asukasluku on 9 000, oli jo 15 kaup-
piasta ja näistä 3—4 palveli pohjaslahtelaisten tarpeita. Kun-
takokouksen käsityksen mukaan syntyisi uusien kauppojen
perustamisesta vain 'varallisuuden häviäminen'.

Edelleen tahtoi kuntakokous kantansa tueksi viitata v. 1870
tehtyyn päätökseen, vaikka se koski vain kierteleviä kaupus-
telihoita.

Tuolloin kuntakokouksessa oli keskusteltu, "miten kunnas-
samme saadaan hävitetyksi nykyään yhä enenevä venäläisten
talonpoikain kulkeminen ja kauppaaminen. Tästä visusti kes-
kusteltua yksimielisesti suostuttiin ja päätettiin, ettei yksikään
kunnassamme hyysäkö eli niiden kanssa kauppa tehkö 40
markan sakan uhalla paitsi valtamaantien varrella venäjän-
virstan sisällä valtamaantiestä olkoon oikeus antaa ainoastaan
yhden yön kortteeria heille."

Mielenkiintoinen on pöytäkirjassa maininta, että rajanta-
kaiset reppurit aiheuttavat epäsiiveellisyttä (sana on oikein
alleviivattu). Nähtävästi reppurit Ruovedelläkin tunnettiin
'naistenmiehinä', mikä ei suinkaan ollut eduksi Tichanoffin
anomukselle. Kuntakokouksessa läsnäollut kappalainen J.M.
Tallgren yhtyi varauksettomasti tehtyyn päätökseen, olipa vielä
valmis liittämään asiaa koskeviin papereihin oman kirjallisen
lausuntonsakin. Kuvaavaa on, että pappi esiintyi Tichanof-
fin pahimpana vastustajana.

Kuntakokouksen pöytäkirjojen perusteella en saanut sel-
ville, saiko F.K. Tichanoff anomansa oikeudet valitettuaan se-
naattiin. Muutaman vuoden kuluttua ryhtyi toinen Tichanoff,
tällä kertaa Wasili, otteluun Ruoden kuntaa vastaan.

Miltei Tichanoffeihin kohdistuneesta ajojohdista kertoo

Ruoveden kuntakokouksen pöytäkirja maaliskuun 6. päiväl-
tä 1886, jolloin Wasili Tichanoffin kauppalupa-anomus oli
ensimmäisen kerran esillä. Kokouksessa tutkittiin hakupaperit
tarkoin ja todettiin ne moitteettomiksi. Nyt huomasi yksi län-
näolevista kuntalaisista kysyä, oliko hakijalla edes oikeutta
oleskella Suomessa. Kokouksessa mukana ollut nimismies
Stähle saattoi heti vastata, että sellainen lupa Wasililla oli.

Silloin vastustajien iloksi löydettiin takauskirjasta puutteel-
lisuuksia: toisen takuumiehen nimen alta puuttui puumerk-
ki ja hänen takauksensa todettiin kelpaamattomaksi. Kun län-
nä ollut toinen takuumies kieltäytyi yksinään takaamasta Tic-
hanoffia, oli kuntakokouksen päätös jo miltei selvä, vaikka
äänestys muodon vuoksi suoritettiin. Hakijan puolella oli
170 ääntä, mutta vastassa 888.

Kokoukselle jätettiin erään pohjaslahtelaisen lähettämä kir-
je, jota en malta olla kokonaisuudessaan lainaamatta.

Kuntakokouksellen Ruovedellä

*Minä puolestani en voi hyväksyä W. Tiganovin asettumis-
ta kaupparieheksi Ruovedelle systä, että sen puukhollarit
(laukkuryssät) on tuontuostakin Runtaamassa ja Valajamassa
Pyhät arjet. Mitä vaikuttaa asetukset enempiä kun Ruove-
den kunnan tekemät ja Hämeen läänin Kuvernöörin vahvis-
tamat päätökset kun niitä vastaan ruvetaan oikein miehissä
rikkoon, Sekä vaadin sen valtakirjan kumoomista johon mai-
nittu Tikanohvi (nimi alleviivattuna) viime pyhänä Tämän
kuun 28 päivä kulki isänniltä puumerkkiä runtaamassa ku-
ten ryssät kauppa. Saaneeeko niin tehdä Sunnuntaina? Luu-
lisin olevan arkiakin valtakirjojen teכון arkinakin jo on nii-
den Suomen lakia kuuleminen. Minä ole se joka vastaan pu-
heeni ja kirjani vaikka missä vaan tarttee.*

Heikki Lahti-Mononen

Wasili Tichanoff ei kuitenkaan luopunut, vaan teki uuden
anomuksen v. 1890. Tällä kertaa kuntakokous perusteli kiel-
teistä kantaansa sillä, että hakijaa oli sakotettu luvattomasta
kaupankäymisestä. Tichanoff ei näytä tyytyneen kuntako-
kouksen päätökseen, vaan on valittanut siitä aina senaattiin
saakka ja lopulta voittanut.

Vielä kerran samalla vuosikymmenellä hänen nimensä esiin-
tyy Ruoveden kuntakokouksen pöytäkirjassa. Vuoden 1892
kesäkuun 4. päivän kokouksen pöytäkirjassa mainitaan ly-
hyesti: Tichanoff saa harjoittaa ruutikauppaa kaupassaan
Isontalon tilalla. — Sitkeä mies oli voittanut.

Jk. Wasili Tichanoff ja hänen Uhtuan Hirvisalmesta ko-
toisin ollut vaimonsa Moarie kuolivat keuhkotautiin jo vuonna
1894. Kauppaliikkeen omistus oli jo ennen tätä siirtynyt vuok-
kiniemäläisen Iivo Marttisen (Marttinoff) nimiin. Hän myi
kaupan 1898 vienankarjalaiselle Remsujeffille, jolta sen puo-
lestaan osti Virroilla pääpaikkaansa pitänyt Klemetjef. Tä-
mä suomensi nimensä Kotirannaksi ja piti kauppaan Visuve-
dellä vuoteen 1912 saakka.

KARJALAN SIVISTYSSEURA

VKL 1906—1986

